

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 557/2013

z dne 17. junija 2013

o izvajanju Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski statistiki glede dostopa do zaupnih podatkov za znanstvene namene in o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 831/2002

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski statistiki ⁽¹⁾ in zlasti člena 23 Uredbe,

ob upoštevanju mnenja Evropskega nadzornika za varstvo podatkov,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (ES) št. 223/2009 vzpostavlja pravni okvir za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, vključno s splošnimi določbami o varstvu zaupnih podatkov in dostopu do njih.
- (2) Koristi podatkov, zbranih za namene evropske statistike, bi bilo treba čim bolj povečati, med drugim z izboljšanjem dostopa raziskovalcev do zaupnih podatkov za znanstvene namene.
- (3) Na mnoga vprašanja na področju ekonomskih, družbenih, okoljskih in političnih ved je mogoče ustrezno odgovoriti le na podlagi relevantnih in podrobnih podatkov, ki omogočajo poglobljene analize. Kakovost in pravočasnost razpoložljivih podrobnih informacij za raziskave je tako postala pomemben element znanstvenega razumevanja in upravljanja družbe.
- (4) Raziskovalna skupnost bi zato morala imeti širši dostop do zaupnih podatkov, ki se uporabljajo za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, za analizo v interesu znanstvenega napredka, brez ogrožanja visoke stopnje varstva, ki jo zahtevajo zaupni statistični podatki.
- (5) Organi s ciljem pospeševanja in zagotavljanja dostopa do podatkov v interesu znanstvenih raziskav na družbeno in politično pomembnih področjih bi lahko prispevali k procesu objave zaupnih podatkov za znanstvene namene, s čimer bi se izboljšala dostopnost zaupnih podatkov.

(6) Da bi več vrst zaupnih podatkov postalo dostopnih v znanstvene namene, hkrati pa bi se ohranila zaupnost anketirancev in statističnih enot, bi bil najbolj učinkovit model pristop obvladovanja tveganja.

(7) Fizično in logično zaščito zaupnih podatkov bi bilo treba zagotoviti z regulativnimi, upravnimi, tehničnimi in organizacijskimi ukrepi. Ti ukrepi ne bi smeli biti tako obsežni, da bi omejili uporabnost podatkov za namene znanstvenega raziskovanja.

(8) Države članice in Komisija bi morale v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 v ta namen sprejeti ustrezne ukrepe za preprečitev in sankcioniranje kršitev statistične zaupnosti.

(9) Ta uredba zlasti zagotavlja popolno spoštovanje zasebnega in družinskega življenja ter varstva osebnih podatkov (člena 7 in 8 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah).

(10) To uredbo bi bilo treba uporabljati brez poseganja v Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ⁽²⁾ ter v Uredbo (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov ⁽³⁾.

(11) Ta uredba bi se morala uporabljati brez poseganja v Direktivo 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju ⁽⁴⁾ in v Uredbo (ES) št. 1367/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. septembra 2006 o uporabi določb Aarhuške konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah v institucijah in organih Skupnosti ⁽⁵⁾.

⁽²⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

⁽³⁾ UL L 8, 12.1.2001, str. 1.

⁽⁴⁾ UL L 41, 14.2.2003, str. 26.

⁽⁵⁾ UL L 264, 25.9.2006, str. 13.

⁽¹⁾ UL L 87, 31.3.2009, str. 164.

- (12) Uredbo Komisije (ES) št. 831/2002 z dne 17. maja 2002 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti glede dostopa do zaupnih podatkov v znanstvene namene ⁽¹⁾ bi bilo treba razveljaviti.
- (13) Ukrepi, predvideni s to uredbo, so v skladu z mnenjem Odbora za evropski statistični sistem (Odbor ESS) –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Vsebina

Ta uredba določa pogoje, pod katerimi se lahko dostop do zaupnih podatkov, predloženih Komisiji (Eurostatu), odobri za omogočanje statističnih analiz za znanstvene namene, in pravila sodelovanja med Komisijo (Eurostat) in nacionalnimi statističnimi organi, da bi se tak dostop olajšal.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- „zaupni podatki za znanstvene namene“ pomenijo podatke, ki omogočajo le posredno identifikacijo statističnih enot in so v obliki datotek za varno uporabo ali datotek za znanstveno uporabo;
- „datoteke za varno uporabo“ pomenijo zaupne podatke za znanstvene namene, pri katerih niso bile uporabljene druge metode nadzora razkrivanja statističnih podatkov;
- „datoteke za znanstveno uporabo“ pomenijo zaupne podatke za znanstvene namene, pri katerih so bile uporabljene metode nadzora razkrivanja statističnih podatkov, da bi se tveganje prepoznavanja statistične enote zmanjšalo na ustrezno raven in v skladu z najboljšo obstoječo prakso;
- „metode nadzora razkrivanja statističnih podatkov“ pomenijo metode za zmanjšanje tveganja razkrivanja informacij o statističnih enotah, običajno na podlagi omejitev količine ali spremembe objavljenih podatkov;
- „sistemi dostopa“ pomenijo fizično ali virtualno okolje in njegov organizacijski okvir, v katerem je omogočen dostop do zaupnih podatkov za znanstvene namene;
- „nacionalni statistični organi“ pomenijo nacionalne statistične urade in druge nacionalne organe, ki so v vsaki državi članici odgovorni za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike in so imenovani v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009.

Člen 3

Splošna načela

Komisija (Eurostat) lahko odobri dostop do zaupnih podatkov za znanstvene namene, ki jih ima za razvoj, pripravo in izkazovanje evropske statistike, kot je navedeno v členu 1 Uredbe (ES) št. 223/2009, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- dostop zahteva priznani raziskovalni subjekt;
- predložen je bil ustrezn predlog raziskave;
- navedena je bila zahtevana vrsta zaupnih podatkov za znanstvene namene;
- dostop zagotovi Komisija (Eurostat) ali drug sistem dostopa, ki ga akreditira Komisija (Eurostat);
- ustrezni nacionalni statistični organ, ki je podatke predložil, je dal soglasje.

Člen 4

Raziskovalni subjekti

- Priznavanje raziskovalnih subjektov temelji na merilih, ki se nanašajo na:
 - namen subjekta; ocena namena subjekta se opravi na podlagi njegovega statuta, poslanstva ali druge izjave o namenu; namen subjekta vključuje sklicevanje na raziskave;
 - dokazila ali ugled subjekta kot organa, ki pripravlja kakovostne raziskave in jih javno objavlja; izkušnje subjekta pri izvajanju raziskovalnih projektov se ocenijo med drugim na podlagi seznamov publikacij in raziskovalnih projektov, v katere je bil subjekt vključen;
 - notranje organizacijske ureditve za raziskave; raziskovalni subjekt je ločena organizacija s pravno osebnostjo, usmerjena v raziskave, ali raziskovalni oddelek v organizaciji; raziskovalni subjekt mora biti neodvisen, samostojen pri oblikovanju znanstvenih ugotovitev in ločen od področij politike organa, ki mu pripada;
 - zaščitne ukrepe za zagotavljanje varnosti podatkov; raziskovalni subjekt izpolnjuje tehnične zahteve in zahteve glede infrastrukture, ki zagotavljajo varnost podatkov.

- Ustrezno imenovani predstavnik raziskovalnega subjekta podpiše zavezo zaupnosti, ki vključuje vse raziskovalce subjekta, ki bodo imeli dostop do zaupnih podatkov za znanstvene namene, in določa pogoje za dostop, obveznosti raziskovalcev, ukrepe za spoštovanje zaupnosti statističnih podatkov ter sankcije v primeru kršitve teh obveznosti.

⁽¹⁾ UL L 133, 18.5.2002, str. 7.

3. Komisija (Eurostat) v sodelovanju z Odborom ESS pripravi smernice za ocenjevanje raziskovalnih subjektov, vključno z zavezo zaupnosti iz člena 4(2). Kadar je ustrezno utemeljeno, Komisija (Eurostat) posodobi smernice v skladu s postopki, ki jih odobri Odbor ESS.

4. Poročila o oceni raziskovalnih subjektov so na voljo nacionalnim statističnim organom.

5. Komisija (Eurostat) na svojem spletišču vzdržuje in objavlja posodobljen seznam priznanih raziskovalnih subjektov.

6. Komisija (Eurostat) redno opravlja ponovne ocene raziskovalnih subjektov s seznama.

Člen 5

Predlog raziskave

1. Predlog raziskave dovolj podrobno navaja:

- (a) legitimni namen raziskave;
- (b) pojasnilo, zakaj ta namen ne more biti dosežen z uporabo nezaupnih podatkov;
- (c) subjekt, ki zahteva dostop;
- (d) posamezne raziskovalce, ki bodo imeli dostop do podatkov;
- (e) sisteme dostopa, ki se uporabljajo;
- (f) podatkovne nize, do katerih se dostopa, metode njihove analize in
- (g) predvidene rezultate raziskave, ki se objavijo ali kako drugače izkazujejo.

2. Predlog raziskave spremljajo posamezne izjave o zaupnosti, ki jih podpišejo raziskovalci, ki bodo imeli dostop do podatkov.

3. Komisija (Eurostat) v sodelovanju z Odborom ESS pripravi smernice za ocenjevanje predlogov raziskav. Kadar je ustrezno utemeljeno, Komisija (Eurostat) posodobi smernice v skladu s postopki, ki jih odobri Odbor ESS.

4. Poročila o oceni predlogov raziskav so na voljo nacionalnim statističnim organom, ki so zadevne zaupne podatke poslali Komisiji (Eurostatu).

Člen 6

Stališče nacionalnih statističnih organov

1. Pred odobritvijo dostopa se za vsak predlog raziskave pridobi soglasje nacionalnega statističnega urada, ki je poslal

zadevne zaupne podatke. Nacionalni statistični organ Eurostatu predloži svoje stališče v štirih tednih od datuma, ko je prejel ustrezno poročilo o oceni predloga raziskave.

2. Nacionalni statistični organi, ki so poslali zadevne zaupne podatke, in Komisija (Eurostat) se, kadar je mogoče, dogovorijo o poenostavitvi postopka posvetovanja in izboljšanju pravočasnosti.

Člen 7

Zaupni podatki za znanstvene namene

1. Dostop do datotek za varno uporabo se lahko odobri samo, če se rezultati raziskave pred objavo preverijo in se zagotovi, da ne razkrivajo zaupnih podatkov. Dostop do datotek za varno uporabo se lahko zagotovi le znotraj sistema dostopa Komisije (Eurostat) ali drugih sistemov dostopa, ki jih je Komisija (Eurostat) akreditirala za zagotovitev dostopa do datotek za varno uporabo.

2. Dostop do datotek za znanstveno uporabo se lahko odobri, če raziskovalni subjekt, ki zahteva dostop, sprejme ustrezne zaščitne ukrepe. Komisija (Eurostat) objavi informacije o potrebnih zaščitnih ukrepih.

3. Komisija (Eurostat) v sodelovanju z nacionalnimi statističnimi organi pripravi podatkovne nize za uporabo v raziskavah, ki so usmerjeni v različne vrste zaupnih podatkov za znanstvene namene. Pri pripravi podatkovnega niza za uporabo v raziskavah Komisija (Eurostat) in nacionalni statistični organi upoštevajo tveganje in učinek nezakonitega razkritja zaupnih podatkov.

Člen 8

Sistemi dostopa

1. Dostop do zaupnih podatkov za znanstvene namene se lahko odobri prek sistemov dostopa, ki jih je akreditirala Komisija (Eurostat).

2. Sistem dostopa obstaja v okviru nacionalnih statističnih organov. Izjemoma so lahko sistemi dostopa zunaj nacionalnih statističnih organov, za kar je potrebna izrecna predhodna odobritev nacionalnih statističnih organov, ki so zadevne podatke zagotovili.

3. Akreditacija sistemov dostopa temelji na merilih, ki se nanašajo na namen sistema dostopa, njegovo organizacijsko strukturo ter standarde za varnost in upravljanje podatkov.

4. Komisija (Eurostat) v sodelovanju z Odborom ESS pripravi smernice za ocenjevanje sistemov dostopa. Kadar je ustrezno utemeljeno, Komisija (Eurostat) posodobi smernice v skladu s postopki, ki jih odobri Odbor ESS.

5. Poročila o oceni sistemov dostopa so na voljo nacionalnim statističnim organom. Poročila vključujejo priporočilo o

vrsti zaupnih podatkov, do katerih lahko sistem dostopa zagotovi dostop. Komisija (Eurostat) se pred sprejetjem odločitve o akreditaciji sistema dostopa posvetuje z Odborom ESS.

6. Ustrezno imenovani zastopnik sistema dostopa ali organizacije, v okviru katere obstaja sistem dostopa, in Komisija (Eurostat) podpišeta pogodbo, v kateri se določijo obveznosti sistema dostopa v zvezi z zaščito zaupnih podatkov in organizacijski ukrepi. Komisija (Eurostat) je redno obveščena o dejavnostih, ki jih izvajajo sistemi dostopa.

7. Komisija (Eurostat) na svojem spletišču vzdržuje in objavlja seznam akreditiranih sistemov dostopa.

Člen 9

Organizacijske zadeve

1. Komisija (Eurostat) redno obvešča Odbor ESS o upravnih, tehničnih in organizacijskih ukrepih za zagotovitev fizičnega in logičnega varstva zaupnih podatkov ter za spremljanje in preprečevanje tveganja nezakonitega razkritja ali kakršne koli uporabe, ki presega namene, za katere je bil odobren dostop.

2. Komisija (Eurostat) na svojem spletišču objavi:

- (a) smernice za ocenjevanje raziskovalnih subjektov, predlogov raziskav in sistemov dostopa;
- (b) seznam priznanih raziskovalnih subjektov;
- (c) seznam akreditiranih sistemov dostopa;
- (d) seznam podatkovnih nizov za uporabo v raziskavah z ustrezno dokumentacijo in razpoložljivimi načini dostopa.

Člen 10

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 831/2002 se razveljavi.

Sklicevanja na razveljavljeno uredbo se štejejo za sklicevanja na to uredbo.

Člen 11

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 17. junija 2013

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO